

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.024/2017/16.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. december 11.

Az ügy tárgya: életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete és
más bűncselekmény

Terhelt(ek): H. S.

Első fok: Budapest Környéki Törvényszék, 16.B.55/2015/42., ítélet, tárgyalás,
2016. október 4.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 8.Bf.6/2017/10., ítélet, nyilvános ülés,
2017. március 29.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt és védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budapest Környéki Törvényszék 16.B.55/2015/42. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla 8.Bf.6/2017/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 39.860 (harminckilencezer-nyolcszázhatvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A terheltet a Budapest Környéki Törvényszék a 2016. október 4. napján kihirdetett 16.B.55/2015/42. számú ítéletével testi sértés büntettének kísérlete [Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat] és zaklatás vétsége [Btk. 222. § (1), (2) bekezdés a) pont] miatt halmazati büntetésül 2 év

börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

- [2] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2017. március 29. napján meghozott 8.Bf.6/2017/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a zaklatás vétségénél a Btk. 222. § (1) bekezdésére utalást mellőzte azzal, hogy a cselekmény helyesen a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pontja szerint minősül, továbbá mellőzte a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztését és a terheltet mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra is ítélte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [3] Az irányadó tényállás lényege szerint a terhelt és az 1. számú sértett testvérek, a 2. számú sértett pedig az 1. számú sértett élettársa. A terhelt és az 1. számú sértett családjaikkal együtt közös tulajdonukban lévő lakóingatlanban éltek.
- [4] A terhelt 2012 tavaszán, majd 2012. május hónapjában több alkalommal azzal fenyegette a 2. számú sértettet, valamint a családját, hogy kinyíratja őt/őket és visszaküldeti a másik településre, illetve berakja őket a temetőbe, továbbá a fenyegetésen túl többször szidalmazta is őket. A terhelt állandó veszekedésétől tartva a sértett és családja félt kimenni a közös használatú udvarra is. A sértett 2012. május 15. napján joghatályos magánindítványt terjesztett elő a terhelttel szemben zaklatás vétsége miatt.
- [5] Ugyanazon a napon, 2012. május 15. napján 13 óra 30 perc körüli időben ismételten hangos szóváltás alakult ki a terhelt és az 1. számú sértett között, majd a terhelt a házrészre előterében tartott baltát felkapva, a szemét becsukva a sértett feje irányába ütött a fejszével. A sértett védekezésül maga elé emelte a jobb karját és így tudta a közepes erőt meg nem haladó ütést kivédeni. A balta a sértett karjához, illetve az öltözkéül használt bőrkabáthoz ért és a bántalmazás következtében a sértett a földre került. Az ütés során a fejszének a nyele érte el a sértett jobb karját. A terhelt az első ütést követően ismételten lesújtott, azonban a második ütés elől sikerült elmenekülnie a sértettnek.
- [6] A sértett a terhelt általi bántalmazás során a jobb alkar felső harmadában - a singesont vetületének megfelelően - kb. 5×3 cm nagyságú, duzzanat formájában jelentkező lágyrész-zúzódást szenvedett el, mely sérülés büntetőjogi és tényleges gyógytartama 8 napon belüli volt. A bántalmazás módjára és eszközére, továbbá a támadott testtájékra tekintettel fennállt súlyosabb, közvetlen vagy közvetett életveszélyes állapotot létrehozó sérülések - így koponyatörés és hozzá társuló koponyaüri vérzés, illetve agyzúzódás - kialakulásának a lehetősége, amelyek elmaradása kizárólag a sértetti védekezésnek és a körülmények szerencsés alakulásának tudható be.

II.

- [7] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt és védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a védő a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti felülvizsgálati okokra hivatkozva.
- [8] A terhelt beadványaiban hivatkozottak szerint a másodfokú eljárásban súlyos eljárási szabálysértést követtek el a terhére, mivel nem kapott semmilyen idézést, értesítést a másodfokú nyilvános ülésről, így nem tudta védekezését kifejteni.
- [9] Emellett a cselekmény több mint 5 éve történt, ezért kérte az elévülés megállapítását. Kifejtette továbbá, hogy az ügyben olyan bizonyítékok állnak rendelkezésre, amelyeket az elsőfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyott, a vádnak pedig nem volt egyetlen értékelhető bizonyítéka sem vele szemben. A nyomozás során tett első vallomása álláspontja szerint nem volt értékelhető, mégis az elsőfokú bíróság ezt törvénytelenül felhasználta.
- [10] Nem vizsgálta az elsőfokú bíróság a jogos védelmi helyzetet sem, holott álláspontja szerint az eset valójában a beadványában (is) leírtak szerint, eltérően történt, amely megalapozza számára annak megállapítását. Ugyancsak törvénytelenül járt el az elsőfokú bíróság, amikor elővezettette és rossz

egészségi állapotában is megtartotta a tárgyalást.

- [11] A tényállást megalapozatlannak tartotta és indítványozta az első- és másodfokú ítélet megsemmisítését, illetve hatályon kívül helyezését.
- [12] A védő álláspontja szerint az eljáró bíróságok tévesen minősítették az irányadó tényállás alapján a terhelt cselekményét életveszélyt okozó testi sértés bűntette kísérleteként. Ugyanis a terhelt szándéka még eshetőlegesen sem irányult sérülés okozására, mindössze arra lehet következtetést levonni, hogy a terhelt szándéka a sértett egyszeri bántalmazásával csupán 8 napon túl gyógyuló súlyos testi sértés okozására irányult.
- [13] Erre tekintettel elsődlegesen indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg és a terhelt testi épsége elleni cselekményét a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő és büntetendő súlyos testi sértés bűntette kísérletének minősítse és erre tekintettel a kiszabott szabadságvesztés büntetést enyhítse, annak végrehajtását próbaidőre függessze fel és a közügyektől eltiltás mellékbüntetését mellőzze.
- [14] Emellett a védő kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének és indokolási kötelezettségének sem tett eleget, ugyanis nem tárta fel valamennyi bizonyítékot, így nem is tudta azokat mérlegelési körébe vonni. Abszolút eljárási szabálysértést követett el álláspontja szerint az elsőfokú bíróság, amikor a kiskorú tanúk kihallgatása iránti terhelti indítványt elutasította, holott az általa hivatkozott jogos védelmi helyzet fennállásának bizonyítására a terhelt az elsőfokú eljárás során ezt folyamatosan indítványozta. Ennek kapcsán más tanúk kihallgatását is elmulasztotta a bíróság, illetve bizonyítási kísérletet sem hajtott végre, holott a tanúk, illetve a terhelt vallomásai közötti ellentmondást így lehetett volna feloldani. Csak mindezen bizonyítással kerülhetett volna az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy a jogos védelmi helyzetről dönhessen.
- [15] Erre tekintettel másodlagosan az első- és a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta abszolút eljárási szabálysértés miatt.
- [16] A Legfőbb Ügyészség BF.1169/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.
- [17] Az iratok alapján megállapítható, hogy a másodfokú bíróság értesítette a terheltet a nyilvános ülés időpontjáról. A tértivevény szerint az értesítés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. A terhelt idézése a Be. 70. § (7) bekezdésére is figyelemmel szabályszerű volt, ezért a másodfokú bíróság nem vétett abszolút eljárási szabálysértést.
- [18] Egyebekben a felülvizsgálati eljárásban az irányadó tényállás indítvánnyal nem támadható, így a bizonyításra, új bizonyítékokra, figyelembe nem vett bizonyítékokra történő hivatkozás legfeljebb perújítás tárgya lehetne, de felülvizsgálati eljárásban figyelembe nem vehető.
- [19] Ezen túlmenően a további beadványokban foglaltak kapcsán azt is kifejtette, hogy a Be. 416. § (1) bekezdésében taxatív felsorolt felülvizsgálati okok köre nem bővíthető. A terhelt által hivatkozott törvénysértőnek tartott tárgyalás felülvizsgálat alapját nem képezheti.
- [20] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványoknak ne adjon helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában tartsa fenn.

III.

- [21] A terhelt és a védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [22] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - nem ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [23] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].
- [24] A terhelt sérelmezte, hogy értesítése, illetve idézése nélkül tartotta meg a másodfokú bíróság a

nyilvános ülést. A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálati ok, amennyiben a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. pont b) vagy c) alpontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

- [25] A Be. 373. § (1) bekezdés II. pont d) alpontjában meghatározott, s egyben a Be. 428. § (2) bekezdése szerint feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező.
- [26] A nyilvános ülésre a Be. 361. § (3) bekezdése szerint idézni kell a vádlottat.
- [27] A nyilvános ülést a Be. 362. § (3) bekezdése alapján a szabályszerűen megidézett (szabadlábon lévő) vádlott távollétében akkor lehet megtartani, ha a fellebbezés a távollétében is elbírálnak. Ez esetben nincs jelentősége annak sem, hogy előzetesen bejelentette, hogy nem kíván részt venni a nyilvános ülésen, illetve jelentettek-e be terhére fellebbezést.
- [28] Kivételesen nem szabályszerű idézés esetén is megtartható a nyilvános ülés, ha a terhelt előzetesen nyilatkozott a távollétében történő megtartásra és a nyilatkozatból egyértelműen kiderül, hogy a nyilvános ülés tényéről és idejéről pontos tudomása van.
- [29] Jelen ügyben távolmaradás előzetes bejelentése nyilvánvalóan nem történt, ezért a terhelt idézésének szabályszerűségét kell vizsgálni, ugyanis a másodfokú nyilvános ülés terhelt távollétében megtartásának feltétele a terhelt szabályszerű idézése.
- [30] Az iratok alapján azonban az állapítható meg - szemben a terhelti előadással -, hogy a másodfokú bíróság a 3. sorszámú végzés megküldésével értesítette a terheltet a nyilvános ülés időpontjáról, az eljárás során megadott címen. A tértivevény alapján az értesítés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. Ekként a terhelt idézése a Be. 70. § (7) bekezdésére is figyelemmel szabályszerű volt, a kézbesítési vélelem beállt. Ekként a másodfokú nyilvános ülés megtartása a szabadlábon lévő, szabályszerűen megidézett terhelt jelenléte nélkül is törvényes volt, a másodfokú bíróság nem vétett semmilyen eljárási szabálysértést. A Be. 362. § (4) bekezdése alapján nyilvános ülés elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak. Mindezek alapján a terhelti felülvizsgálati indítvány e részében alaptalan.
- [31] A terheltnek a cselekmény elévülésére hivatkozása ugyancsak alaptalan, ennek kapcsán a következő időpontokat kell figyelembe venni. A cselekmény 2012. május 15. napján történt, a nyomozás elrendelésére ugyanezen a napon került sor. Ezt követően a büntetőeljárás a nyomozati cselekmények foganatosításától az ügyészség vádemeléséig, ezt követően pedig a tárgyalási szakban az elsőfokú bíróság által történt nem jogerős, majd a másodfokú bíróság által történt jogerős befejezéséig folyamatos volt.
- [32] Ehhez képest a Btk. 28. § (1) bekezdése és a Btk. 26. § (1) bekezdése alapján fel sem merülhetett a terhelt cselekményének elévülése, sem az elbírálás idején hatályos anyagi jogi rendelkezések alapján, sem az elkövetéskori törvény szerint.
- [33] A terhelt ezen túlmenően az irányadó tényállást támadta, amikor a jogos védelmi helyzet fennállására hivatkozott, és ennek kapcsán beadványában részletezte azt, hogy szerinte hogyan történtek az események, eltérően a tényállásban megállapítottaktól.
- [34] A másodfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított megalapozott tényállás alapján fel sem merül a jogos védelmi helyzet, ehhez képest a terhelt által hivatkozottak a felülvizsgálati eljárásban eltérő tényállás megállapítását célozták, ami az irányadó tényállás megalapozottságát támadó indítvány, így felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [35] Ugyanez vonatkozik a terheltnek a bizonyítékok helytelen mérlegelésére, azok máskénti értékelésére vonatkozó előadására, az ítélet megalapozatlanságára történő hivatkozására.
- [36] A terhelt és a védő is hivatkozott az indokolási kötelezettség megsértésére, amely ugyancsak a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti eljárási szabálysértés.
- [37] A bíróság az indokolásban köteles számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló (fellebbezés, illetve felülvizsgálat folytán eljáró) bíróság pedig ezt jogosult és köteles ellenőrizni.

Ha a megtámadott határozat indokolása oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését, akkor nyilvánvalóan megghiúsul az érdemi felülbírálat lehetősége, s ez eredményezi feltétlenül a hatályon kívül helyezést (1/2007. BKv C.).

- [38] Ugyanakkor az értékelés eredménye az indokolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos vizsgálatnak nem tárgya, mivel a mérlegeléssel szembeni, eltérő értékelést célzó támadás ezúton sem lehetséges, illetve az a Be. 423. § (1) bekezdésének megkerülését jelentené.
- [39] Tény- vagy jogkérdéssel összefüggő indokolási kötelezettség kapcsán - felülvizsgálatban - csupán az vizsgálható, hogy a támadott határozatban nyomon követhető-e a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége, annak eredménye tehát vitássá nem tehető.
- [40] Ez a támadott ítéletekben a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben maradéktalanul megtörtént, ekként az ezen okra való hivatkozás szintén mérlegelést, tényállást támadó.
- [41] Ahogyan az irányadó tényállás, úgy az indokolás is világosan, részletesen tartalmazta mindazt, ami a terhelt bűnösségének megállapításához, a cselekmény jogi minősítéséhez és a büntetés kiszabásához szükséges.
- [42] Nem megalapozott a védőnek a testi sértés kísérlete vonatkozásában a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában írt felülvizsgálati ok fennállására történő hivatkozása sem.
- [43] Az irányadó tényállás maradéktalanul tartalmazza mindazokat a tényezőket, amelyek alapján a terhelt 2) tényállási pont alatti cselekménye életveszélyt okozó testi sértés büntetnének kísérleteként minősítendő. E minősítés következett (röviden): az eszközül használt tárgy veszélyességéből (balta), az alkalmazott erőbehatások mértékéből, abból hogy a támadás nem egyszeri, hanem kétszeri volt, a sérelem elmaradása pedig a sértett védekezésén, illetve menekülésén múlt, és következett a támadott testtájékból (fejre irányuló volt, melynek vetületében életfontosságú szervként az agy helyezkedik el). Mindezek alapján a terheltnek előre kellett látnia magatartása lehetséges következményeit, amelyekbe, ha nem is kívánta azokat, de legalábbis belenyugodott.
- [44] Következésképpen az eljáró bíróságok törvényesen minősítették a terhelt 2) tényállási pont alatti cselekményét életveszélyt okozó testi sértés büntetése kísérletének.
- [45] A törvényes minősítés mellett a törvényes keretek között kiszabott szabadságvesztés nyilvánvalóan nem törvénysértő, a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozás alaptalan.
- [46] A terhelt egyéb szabálysértésekre történő hivatkozása kapcsán utal a Kúria arra, hogy a Be. 416. § (1) bekezdésében felsorolt felülvizsgálati okok köre nem bővíthető, a terhelt által sorolt állítólagos eljárási szabálysértések - amellet, hogy részben (közvetve) szintén a bíróság mérlegelését támadják - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértések körébe nem sorolhatók, így felülvizsgálat alapját sem képezhetik.
- [47] Mindezek alapján a Kúria - miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján ezen túlmenően hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványoknak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.
- [48] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 429. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

IV.

- [49] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [50] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal, ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó

határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2017. december 11.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző